

**EXAMENUL NATIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU
DISCIPLINA
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**

**- București -
2020**

NOTĂ DE PREZENTARE

Limba și literatura română se înscrie în categoria disciplinelor multidimensionale, definite de documentele de profil ale Consiliului Europei ca fiind acele discipline care au ca obiect de studiu învățarea limbii și a literaturii naționale – limba română ca disciplină de studiu – și învățarea limbii ca instrument de comunicare pentru învățare – limba română ca limbă de școlarizare.

Studiul limbii și literaturii române asigură formarea personalității autonome a elevului, a conștiinței identității sale culturale, determinând înțelegerea diversității formelor de comunicare și de expresie artistică.

Pregătirea metodică a profesorului de limba română are un rol fundamental în formarea competențelor elevului în procesul de învățare pe tot parcursul vieții și în integrarea activă în societate.

Programa de limba și literatura română pentru examenul național de definitivare în învățământ este concepută în corelație cu programele școlare pentru disciplina limba și literatura română (clasele a V-a – a XII-a), cu programele pentru examenele naționale și cu programa de limbă și literatură română pentru concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante din învățământul preuniversitar, fiind proiectată astfel încât să determine o evaluare corectă a competențelor profesorului debutant de limba și literatura română.

Structura programei este următoarea:

- **Notă de prezentare**
- **Competențele profesorului de limba și literatura română**
- **Tematica pentru disciplina limba și literatura română**
- **Tematica pentru metodică disciplinei limba și literatura română**
- **Repere bibliografice**

COMPETENȚELE PROFESORULUI DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1. Prezentarea sintetică și analitică, estetică sau culturală a fenomenului literar, a culturii populare și a fenomenului lingvistic
2. Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional
3. Proiectarea didactică adaptată specificului elevilor și nevoilor de învățare ale acestora, cu respectarea competențelor și a conținuturilor prevăzute în programele de gimnaziu și de liceu în vigoare
4. Predarea integrată, prin realizarea conexiunilor între conținuturile domeniilor disciplinei și prin abordarea conținuturilor științifice ale disciplinei în viziune pluri-, inter- și transdisciplinară
5. Evaluarea practicilor educative din punctul de vedere al respectării și al cultivării diversității culturale
6. Evaluarea obiectivă, cu respectarea principiilor didactice și a competențelor stabilite prin curriculumul național și prin aplicarea metodelor de evaluare diverse
7. Utilizarea unor forme eficiente de management al clasei, adecvate activității de învățare proiectate
8. Integrarea eficientă a tehnologiilor informatice și de comunicații și a resurselor digitale în procesul de predare, învățare și evaluare

TEMATICA PENTRU DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

A. LIMBA ROMÂNĂ

I. Limbă și comunicare

- Tipuri de comunicare. Comunicare orală și scrisă. Discursul;
- Natura, unitățile și funcțiile limbajului;
- Situațiile de comunicare;
- Textul. Tipologia textului: ficțional și nonficțional, literar (epic, liric, dramatic) și nonliterar, continuu, discontinuu, multimodal; simplu și complex – caracteristici. Secvențe prototipice: secvența narativă, secvența descriptivă, secvența dialogală, secvența explicativă, secvența argumentativă;
- Receptarea diferitelor tipuri de text;
- Organizarea coerentă a textului: succesiunea ideilor, folosirea corectă a timpurilor verbale și a anaforelor;
- Limba literară și limba populară. Limba română standard;
- Stilurile funcționale ale limbii;
- Calitățile generale și particulare ale stilului;
- Media (comunicare lingvistică vs. comunicare socială) etc.

II. Fonetică și fonologie

- Noțiuni generale: sunet, fonem; proprietățile sunetelor;
- Fonele vocalice, consoanele: inventar, clasificare, realizare fonetică. Grupuri de sunete (diftong, triftong, hiat);
- Silaba. Regulile de despărțire a cuvintelor în silabe. Ortografia pentru despărțirea în silabe;
- Accentul, intonația;
- Elemente de prozodie; procedee de expresivitate.

III. Lexicologie și semantică

- Noțiuni generale: vocabularul limbii române; vocabularul fundamental și masa vocabularului;
- Cuvântul ca unitate de bază a vocabularului. Sens/semnificație, referent. Context. Denotație, conotație;
- Sinonime. Antonime. Cuvinte polisemantice. Câmpurile lexico-semantică. Omonime. Paronime;
- Valori expresive. Figuri de stil. Tropi. Mijloace de expresivitate;
- Semantică: semantică lexicală, semantică propozițională, semantică discursivă;
- Abateri de la normă (pleonasmul, tautologia etc.);
- Mijloace de îmbogățire a vocabularului: mijloace interne; mijloace externe.

IV. Morfosintaxă

- Noțiuni generale: părți de vorbire/clase gramaticale. Categori gramaticale;
- Flexiunea: părți de vorbire flexibile și părți de vorbire neflexibile. Locuțiunile. Îmbinările libere de cuvinte. Expresiile. Construcții sintactice: active, pasive, impersonale, cu pronume reflexive, incidente, concesive, condiționale etc.;
- Enunțul. Aspecte definitorii. Clasificare;
- Unități sintactice; definire, descriere, identificare a unităților sintactice; corespondența unităților sintactice (propoziție – frază). Posibilități combinatorii ale diferitelor clase gramaticale. Realizări sintactice/funcții sintactice.

V. Normă/abatere. Justificări sintactice și stilistice. Variație stilistică

- Ortografie și punctuație; Corectarea erorilor gramaticale și semantice;
- Limba standard – normă și abatere.
- Istoria cuvintelor – variații ale formei și ale sensului în timp;
- Limba vorbită și limba scrisă (selecția lexicală, construcția frazei);
- Limbaj popular. Variație regională a limbii. Variații de registru. Jargonul, argoul. Limbaj colocvial, limbaj cultivat. Termeni științifici. Valori stilistice ale diminutivelor etc.

B. LITERATURA ROMÂNĂ

I. Literatura populară

- Folclor și literatură. Literatura populară (orală) ca parte constitutivă a folclorului;
- Caracteristici.
- Categori: genuri, specii. Teme, motive, imagini poetice;
- Elemente de mitologie românească și universală; Literatură populară – literatură cultă. Interferențe.

II. Literatura cultă. Curente, orientări, mișcări culturale/literare

- *Umanismul*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Iluminismul*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Clasicismul*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Clasicism-romantism* în literatura română. Interferențe – texte reprezentative;
- *Romantismul*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- Prelungiri ale romantismului și ale clasicismului în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, texte reprezentative;
- *Realismul*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Simbolismul*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Tradiționalismul*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Modernismul*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Avangarda literară română*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Orientări în literatura română postbelică*: *neomodernismul*, *onirismul* etc.: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- *Postmodernismul*: trăsături, reprezentanți, texte reprezentative;
- Tendințe în literatura română actuală;
- Abordări tematice.
- Pentru examen, candidații **trebuie** să studieze, în mod **aprofundat**, texte aparținând următorilor autori: *Mihai Eminescu, Ion Creangă, I. L. Caragiale, Ioan Slavici, Alexandru Macedonski, George Bacovia, Lucian Blaga, Tudor Arghezi, Ion Barbu, Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu, Mircea Eliade, Vasile Voiculescu, Marin Preda, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Leonid Dimov, Mircea Cărtărescu* etc.
- Pentru fiecare secvență din capitolul **Curente, orientări, mișcări culturale/literare**, se vor avea în vedere cel puțin două texte pentru fiecare autor canonic.
- Operele autorilor canonici prevăzuți în programele școlare în vigoare vor fi abordate din perspectivă monografică.

III. Forme ale istoriei și criticii literare (prezentare generală)

- Istoriile literare; critica normativă; critica estetică; eseul critic; filozofia culturii; critica literară contemporană.
- Pentru examen, candidații **trebuie** să studieze, în mod **aprofundat**, cel puțin un text aparținând următorilor autori: *Titu Maiorescu, E. Lovinescu, G. Călinescu, Tudor Vianu*, în vederea **elaborării** unui eseu, pe o temă dată.

IV. Elemente de teoria literaturii

- Literatura română în context universal;
- Literatura și celelalte arte;
- Literatura – modalitate specifică de cunoaștere și comunicare. Opera literară – determinarea conceptului. Autor, text, cititor; Text și context (social, cultural, literar);
- Receptarea textului literar. Niveluri ale receptării;
- Conceptele de teorie literară, de estetică și de stilistică existente în programele școlare pentru clasele a V-a – a XII-a, implicate în receptarea diverselor tipuri de text.

TEMATICA PENTRU METODICA DISCIPLINEI LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

I. Proiectarea didactică

- Curriculumul național de limba și literatura română pentru gimnaziu și pentru liceu. Profilul absolventului de gimnaziu; profilul absolventului de liceu. Modelul conceptual al disciplinei: **comunicativ-funcțional** și cel al **dezvoltării personale**;
- Documente de proiectare didactică: planificarea calendaristică, proiectarea unității de învățare (integrarea domeniilor de conținut, coerența demersului, corelarea competențelor specifice anului de studiu cu activitățile de învățare, conținuturile și cu formele de evaluare; metode folosite, resurse, tipuri de interacțiune a grupului de elevi), proiectarea integrată (pluri, inter- și transdisciplinară), proiectarea activității didactice (centrare pe competențe, etapele demersului didactic) etc.

II. Didactica lecturii

- Tendințe în didactica lecturii. Strategii și metode specifice etapelor receptării/relecturii (prelectură, lecturi succesive, postlectură) și proceselor lecturii: comprehensiunea (decodare, inferențe, predicții, reprezentări mentale etc.), analiza și interpretarea textelor (răspuns personal, critic, creativ, dezbateri pe marginea textelor citite etc.) și a diferitelor contexte relevante pentru receptare, pentru procesele lecturii;
- Activități de învățare adecvate specificului *diferitelor tipuri de texte* (prezente în programele școlare în vigoare), care să conducă la formarea și dezvoltarea strategiilor de lectură, la înțelegerea, analiza și interpretarea textelor; receptarea textelor aparținând altor arte (film, pictură, muzică, artele spectacolului), din perspectiva codurilor specifice utilizate.

III. Didactica limbii române

- Principii aplicate în abordarea noțiunilor de limbă (maternă/nematernă) în procesul predării-învățării-evaluării;
- Strategii de învățare și aplicare în contexte noi a noțiunilor de fonetică, de morfologie și de sintaxă (parcursuri inductive, deductive, analogice);
- Strategii de învățare și de utilizare în contexte noi a noțiunilor de vocabular;
- Contextul curricular actual: cunoștințe gramaticale, competența de comunicare, de conștientizare lingvistică. Exprimarea identității lingvistice proprii, bilingvism/multilingvism etc.

IV. Didactica oralului

- Strategii de învățare și exersare a ascultării active;
- Strategii de învățare și exersare a alcătuirii/utilizării diverselor tipuri de discurs oral prevăzute în programe (monologul informativ, monologul demonstrativ, descrierea orală, povestirea orală, rezumatul oral, dialogul formal și informal, interviul, dezbateri, masa rotundă, discursul public etc.); Atitudini comunicative. Acte de limbaj. Elemente paraverbale, nonverbale, traci comunicationali etc.

V. Didactica redactării

- Strategii de învățare și exersare a redactării tipurilor de texte prevăzute în programele școlare, asociate competențelor și domeniilor de conținut: texte funcționale, texte reflexive și argumentative, texte imaginative sau texte despre opera literară (metatextul) etc.; etapele scrierii și etica redactării.

VI. Didactica interculturalității

- Strategii de formare a competenței interculturale prevăzute în programele școlare: delimitări conceptuale (interculturalitate, multiculturalitate, pluriculturalitate etc.); forme și metodologii de formare și de evaluare a competenței interculturale; comunicare interculturală, pluriculturalitate și plurilingvism, valori și modele interculturale etc.

VII. Evaluarea

- Funcții, calități ale instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
- Tipuri de evaluare. Metode tradiționale și metode alternative de evaluare care se pot aplica la disciplina limba și literatura română. Avantaje și limite ale diverselor metode de evaluare;
- Principii, modalități de construire a instrumentelor de evaluare;
- Tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, reguli de proiectare etc.

VIII. Comunicarea – mijloc al interacțiunii educaționale

- Comunicarea în predare-învățare: comunicare verbală, paraverbală, nonverbală, mixtă (congruența acestora); Rolul profesorului de limba și literatura română în structurarea a unor modele de exprimare și a unor atitudini la elevi;
- Forme ale comunicării didactice (prelegerea, dialogul, dezbaterea) și rolurile asumate de către profesor, în dialog sau în dezbateri: moderator, participant, evaluator, facilitator;
- Blocaje în comunicare. Soluții de prevenire și depășire a acestora (tehnici de ascultare activă, jocuri de „încălzire”, învățare prin cooperare etc.);
- Tipuri de întrebări care stimulează gândirea critică și creativitatea elevilor în raport cu temele abordate în cadrul disciplinei.

IX. Managementul clasei

- Rolurile profesorului în facilitarea experiențelor care conduc la formarea elevilor ca buni ascultători și buni comunicatori: organizator, participant, resursă, evaluator, facilitator etc.;
- Organizarea activităților de învățare prin crearea unui climat adecvat desfășurării orei;
- Folosirea unor resurse materiale adecvate. Folosirea resurselor psihice ale profesorului și ale elevilor (capacități, cunoștințe, atitudini, experiențe individuale). Folosirea adecvată și eficientă a timpului;
- Forme de instruire (frontală, în perechi, în grupe, studiu individual etc.) și integrarea acestora în cadrul unei secvențe didactice;
- Gestionarea situațiilor conflictuale la ora de limba și literatura română (refuzul elevilor de a citi, polarizarea opiniilor în cadrul unor dezbateri etc.).

X. Curriculum la decizia școlii (C.D.Ș):

- Tipuri de opționale. Repere și condiționări în elaborarea și aplicarea unui C.D.Ș.

XI. Utilizarea TIC și a resurselor digitale

- Proiectarea procesului de educație în mediu on-line: teorii, orientări, modele și forme ale învățării on-line integrate în modelele instruirii digitale; fundamente ale proiectării activităților în on-line, în funcție de particularitățile profilului de învățare în era digitală; activități didactice de tip e-learning, blended-learning; includerea strategiilor de multiliteratie, *noile* literații.

BIBLIOGRAFIE

A. LITERATURĂ

- *** *Dicționarul general al literaturii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2003-2009;
- *** *Dicționarul cronologic al romanului românesc. De la origini până la 1989*, Editura Academiei Române, București, 2004;
- Pop, I. (coord.), *Dicționarul analitic de opere literare românești*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj, 2007;
- Zăciu, M.; Papahagi, M.; Sasu, A. (coord.), *Dicționarul scriitorilor români*, Editura Fundației Culturale Românești/Albatros, București, 1995-2002;
- Chevalier, J.; Gheerbrant, A., *Dicționar de simboluri*, Editura Polirom, Iași, 2009.

- Bahtin, Mihail, *Probleme de literatură și estetică*, Editura Univers, București, 1982;
- Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Minerva, București, 1982;
- Călinescu, Matei, *Cinci fețe ale modernității. Modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism*, Editura Polirom, București, 2017;
- Călinescu, Matei, *Conceptul modern de poezie. De la romantism la avangardă*, Editura Humanitas, București, 2017;
- Cioculescu, Șerban; Vianu, Tudor; Streinu, Vladimir, *Istoria literaturii române moderne*, Editura Științifică, București, 1971;
- Ciopraga, Constantin, *Literatura română între 1900 – 1918*, Editura Junimea, Iași, 1970;
- Ciopraga, Constantin, *Personalitatea literaturii române*, Editura Institutul European, Iași, 1997;
- Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, Iași, 1998;
- Cornea, Paul, *Originile romantismului românesc*, Editura Minerva, București, 1972;
- Crăciun, Gheorghe, *Introducere în teoria literaturii*, Editura Cartier, Chișinău, 2003;
- Crohmălniceanu, Ov. S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, Editura Minerva, București, 1967-1975;
- Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului*, Editura Univers, București, 1977;
- Eco, Umberto, *Lector in fabula*, Editura Univers, București, 1991;
- Fontanier, Pierre, *Figurile limbajului*, Editura Univers, București, 1977;
- Friedrich, Hugo, *Structura liricii moderne*, Editura Univers, București, 1998;
- Genette, Gerard, *Introducere în arhitext, Ficțiune și dicțiune*, Editura Univers, București, 1994;
- Kayser, Wolfgang, *Opera literară*, Editura Univers, București, 1979;
- Lefter, Ion Bogdan, *O oglindă purtată de-a lungul unui drum. Fotograme din postmodernitatea românească*, Editura Paralela 45, Pitești, 2010;
- Lefter, Ion Bogdan, *Scurtă istorie a romanului românesc*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003;
- Manolescu, Nicolae, *Arca lui Noe*, Editura Cartea Românească Educațional, Iași, 2018;
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române – 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008;
- Marino, Adrian, *Comparatism și teoria literaturii*, Editura Polirom, Iași, 1998;
- Martin, Mircea, G. Călinescu și „complexele” literaturii române, Editura Arc, Chișinău, 2018;
- Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române: de la creația populară la postmodernism*, Editura Saeculum, București, 2000;
- Mușat, Carmen, *Frumoasa necunoscută: literatura și paradoxurile teoriei*, Editura Polirom, Iași, 2017;
- Negrici, Eugen, *Sistematica poeziei*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1998;
- Papadima, Liviu, *Literatură și comunicare: relația autor-cititor în proza pașoptistă și postpașoptistă*, Editura Polirom, Iași, 1999;

- Propp, Vladimir, *Morfologia basmului*, Editura Univers, București, 1970;
 - Simion, Eugen, *Scritori români de azi*, Editura Cartea Românească, București, 1974-1989;
 - Todorov, Tzvetan, *Introducere în literatura fantastică*, Editura Univers, București, 1973;
 - Todorov, Tzvetan, *Teorii ale simbolului*, Editura Univers, București, 1982;
 - Vianu, Tudor, *Arta prozatorilor români*, Editura Orizonturi, București, 2011;
 - Wayne, Booth, *Retorica romanului*, Editura Univers, București, 1976;
 - Wellek, R.; Warren, A., *Teoria literaturii*, E.L.U., București, 1967;
 - Zamfir, Mihai, *Scurtă istorie. Panorama alternativă a literaturii române*, Editura Cartea Românească, Iași, 2011;
 - Monografii, studii consacrate autorilor canonici din programele școlare în vigoare.
- * În pregătirea pentru examen, pot fi studiate și alte lucrări de critică literară, care abordează temele/autorii din programă.

II. LIMBA ROMÂNĂ

- ***, *DEX – Dicționarul explicativ al limbii române* (ediție revăzută și adăugită), Academia Română, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2012;
- ***, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005;
- ***, *Ești cool și dacă vorbești corect*, Academia Română, Editura Univers Enciclopedic, București, 2010;
- ***, *Gramatica limbii române*, vol. I, *Cuvântul*, vol. II, *Enunțul*, Editura Academiei Române, București, 2005 (ediție revizuită, 2008).

- Adam, Jean-Michel, *Textele. Tipuri și prototipuri*, Editura Institutul European, Iași, 2009;
- Bidu-Vrânceanu, A.; Călărașu, C.; Ionescu Ruxăndoiu, L.; Mancaș, M.; Pană Dindelegan, G., *Dicționar general de științe – științe ale limbii* (DSL), Editura Nemira, București, 2001;
- Cătănescu Cvasnâi, Maria, *Limba română. Origini și dezvoltare. Studiu, antologie de texte vechi românești*, Editura Humanitas, București, 1996;
- Coșeriu, Eugeniu, *Introducere în lingvistică*, Editura Echinoc, Cluj, 1995;
- Coteanu, Ion, *Originea limbii române*, Editura Academiei, București, 1981;
- Coteanu, Ion, *Stilistica funcțională a limbii române – stil, stilistică, limbaj*, Editura Academiei, București, 1973;
- Golopenția, Sanda, *Acțiune, interacțiune, identitate, studii de pragmatică lingvistică*, Editura Academiei Române, București, 2017;
- Ionescu Ruxăndoiu, Liliana, *Conversația. Structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, Editura All Universitar, București, 1999;
- Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, *Limbaj și comunicare. Elemente de pragmatică lingvistică*, Editura All, București, 2003;
- Irimia, Dumitru, *Structura stilistică a limbii române*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986;
- Mancaș, Mihaela, *Limbajul artistic românesc în secolul XX*, Editura Științifică, București, 1991;
- Neamțu, G. G., *Teoria și practica analizei gramaticale*, ed. revăzută și adăugită, Editura Paralela 45, Pitești, 2007;
- Pană Dindelegan, G. (coord.), *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2010;
- Pană Dindelegan, G. (coord.), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2019;
- Pană Dindelegan, G.; Dragomirescu, A.; Nedelcu, I., *Morfosintaxa limbii române. Sinteze*

teoretice și exerciții, Editura Universității din București, 2010;

- Roventă-Frumușani, Daniela, *Analiza discursului. Ipoteze și ipostaze*, Editura Tritonic, București, 2012;
- Sala, Marius (coord.), *Enciclopedia limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2002;
- Stoichițoiu Ichim, Adriana, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, Editura All, București, 2008;
- Șerbănescu, Andra, *Cum se scrie un text?*, Editura Polirom, Iași, 2007;
- Vasiliu, Emanuel, *Introducere în teoria limbii*, Editura Academiei Române, București, 1992;
- Zafiu, Rodica, *Diversitate stilistică în româna actuală*, Editura Universității din București, 2001.

III. DIDACTICA LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

- ***, *Curriculum național. Programe școlare în vigoare pentru limba și literatura română*, pentru gimnaziu și pentru liceu;
- ***, *Planurile-cadru în vigoare*;
- Programa școlară pentru disciplina opțională *Educație pentru drepturile de proprietate intelectuală* (curriculum la decizia școlii pentru liceu), aprobată prin O.M.E.C. S. nr. 3542/2015;
- Alte programe școlare pentru disciplinele opționale aprobate de MEC.

- ***, *Limba Română*, revistă de știință și cultură, Chișinău;
- ***, *Limbă și literatură*, revistă a Societății de Științe Filologice;
- ***, *Perspective*, revistă de didactica limbii și literaturii române a Asociației Naționale a Profesorilor de Limba și Literatura Română „Ioana Em. Petrescu”, Cluj-Napoca (colecția 2000 – prezent);
- ***, *Recomandări pentru susținerea activităților educaționale online*, Universitatea din București, Grupul de Coordonare al Activităților Educaționale Online, 2020;
- Ceobanu, C.; Cucos, C.; Istrate, O.; Pânișoară, I.O. (coord.), *Educația digitală*, Editura Polirom, Iași, 2020;
- Ciolan, Lucian, *Învățarea integrată: fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași, 2008;
- Conley, Mark W., *Înțelegerea textelor și ariile curriculare*, Editura Polirom, Iași, 2019;
- Costea, Octavia, *Didactica lecturii: o abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași, 2006;
- Cristea, Sorin, *Teorii ale învățării. Modele de instruire*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005;
- Cristea, Sorin, *Dicționar de termeni pedagogici*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998;
- Cucos, Constantin, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 2009;
- Cucos, Constantin, *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Polirom, Iași, 2008;
- Cucos, Constantin, *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Editura Polirom, Iași, 2000;
- Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002;
- Hattie, John, *Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori*, Editura Trei, București, 2014;
- Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2014;
- Neacșu, Ioan, *Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes*, Editura Polirom, Iași, 2015;
- Nedelcu, Anca, *Fundamentele educației interculturale. Diversitatea, minorități, echitate*, Editura Polirom, Iași, 2008;

- Norel, Mariana, *Curriculum la decizia școlii la limba și literatura română*, Editura Politehnica Press, București, 2012;
- Onojescu, Monica; Pamfil, Alina (coord.), *Literația, cadre conceptuale și rezolvări didactice*, Editura Casa Cărții de știință, Cluj-Napoca, 2012;
- Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Editura Art, București, 2016;
- Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2003;
- Platon, Elena, Vîlcu, Dina, (coord.), *Procesul de evaluare a limbii române ca limbă nematernă (RLNM) la ciclul gimnazial. RLNM: P5 - ciclul gimnazial*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2011;
- Platon, E.; Burlacu, D. V.; Sonea, I. S. (coord.), *Procesul de predare-învățare a limbii române ca limbă nematernă (RLNM) la ciclul gimnazial. RLNM: P2 – ciclul gimnazial*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2011;
- Potolea, D., Neacșu, I., Iucu, R., Pânișoară, I. O., (coord.), *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și grad didactic II*, Polirom, Iași, 2008;
- Potolea, Dan; Manolescu, Marin, *Teoria și practica evaluării educaționale*, Ministerul Educației și Cercetării, București, 2005;
- Rațiu, Bogdan, *Dinamica lecturii. Teorii. Modele didactice. Reflecții*, Editura Școala Ardeleană/Eikon, Cluj-Napoca, 2019;
- Rusu, Mina Maria, Norel, Mariana (coord.), *Ghidul profesorului de limba și literatura română – pentru aplicarea noilor programe școlare*, Editura Nomina, Pitești, 2019;
- Sâmișăian, Florentina, Norel, Mariana, *Didactica limbii și literaturii române*, I (2005) și II (2006), Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru Învățământul Rural (Volumele se găsesc în bibliotecile universităților din țară);
- Sâmișăian, Florentina, *O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art Grup Editorial, București, 2014;
- Secrieru, Mihaela, *Didactica limbii române. Pentru studenții Facultăților de Litere și pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat, grade didactice*, Editura Sedcom Libris, Iași, 2006;
- Stan, Mihail (coord.), *Ghid de evaluare. Limba și literatura română*, Editura Aramis, București, 2001;
- Stoica, Adrian, *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, Editura Humanitas Educațional, București, 2003;
- Tămăian, Ioana, „Un scenariu în trei registre pentru lecția de gramatică”, în *Perspective* 1/2019, pp. 25-31;
- Tódor, Erika Mária, *Predarea-învățarea limbii române ca nematernă. O alternativă a lingvisticii aplicate*, Editura Scientia, Cluj-Napoca, 2009.

RESURSE WEB

- www.ise.ro
- <http://ro.literaryframework.eu/>
- https://www.ilr.ro/wp-content/uploads/nivel_prag.pdf
- https://ec.europa.eu/assets/eac/education/experts-groups/2011-2013/teacher/teacher-competences_en.pdf
- www.limbaromana.md